

Поради батькам дітей з заїкуванням (логоневрозом)

Заїкання – це порушення темпу, ритму та плавності мовлення. Найчастіше заїкання виникає в дітей із двох-трьох років. Саме в цей період у них починає активно розвиватися фразове мовлення.

Заїкання може мати органічний або психогенний характер. Дитина може робити паузи або зупинки, зациклюватись на певному складі або звукові, розтягувати слова. Якщо ви помітили у своєї дитини заїкання, не варто відразу панікувати. В більшості випадків, до п'яти-шести років може виникати фізіологічне заїкання, яке спричинене активним розвитком нервової системи, мисленнєвих процесів і мовлення. Дитина може заїкатися від декількох тижнів до декількох місяців. Фізіологічне заїкання проходить самостійно, без додаткової допомоги спеціалістів.

Також заїкання може бути генетично обумовленим. Крім цього, заїкання може виникати, коли здатність дитини до вільного володіння мовленням не відповідає вимогам навколишнього середовища. Наприклад, дитина пішла в перший клас, але ще не готова відповідати на уроках, або при відвідуванні різноманітних секцій та гуртків. Необхідність говорити може викликати хвилювання та стрес, через що дитина може почати заїкатися.

Також причиною часто стають стресові чинники. Наприклад, дитина чогось сильно злякалася, отримала сильне емоційне враження та психологічну травму, внаслідок чого почала запинатися. У такому випадку потрібне втручання не лише логопеда, а й психолога, щоб пропрацювати первинну причину заїкання.

У деякого заїкання може вторинно викликати соціальну фобію, через що діти часто уникають спілкування. Бо інколи їх можуть підганяти батьки, вчителі або булити однолітки. Це посилює стрес і погіршує проблему. Тому важливо забезпечити дитині безпечне середовище вдома та поза його межами.

Що ж робити батькам, якщо дитина почала заїкатися?

- Забезпечте вдома спокійну атмосферу. Постарайтеся сповільнити темп сімейного життя.
- Говоріть повільно й чітко, коли розмовляєте з дитиною чи іншими в її присутності. Це вимагає практики. Але моделювання повільного темпу мовлення неодмінно допоможе плавності мовлення вашого малюка.
- Завжди підтримуйте природній зоровий контакт із дитиною, постарайтесь не відводити погляд, не відвертатись, не займатись справами під час розмов з дитиною. Ваша дитина має відчувати, що є вашим активним співрозмовником.
- Дозвольте вашій дитині говорити за себе та закінчувати свої думки до кінця.
- Говоріть із дитиною неквапливо, часто роблячи паузи. Чекайте декілька секунд після того, як дитина закінчить говорити.
- Використовуйте короткі прості фрази й запитання, які не вимагають широкої розгорнутої відповіді.
- Зменште кількість запитань до дитини. Нехай вона частіше відчуває себе ініціатором. Так діти мають більше мотивації до спілкування та відчувають себе більш вільно в процесі комунікації.

- Обов'язково щоденно приділяйте дитині час, грайте в її улюблені ігри. Їй дуже важливо відчувати любов і підтримку батьків.
- Не вимагайте від дитини говорити весь час чітко та правильно. Дозвольте їй висловлюватись весело і приємно – у задоволення.
- У жодному разі не можна загострювати увагу дитини й робити їй зауваження через те, що її вимова неправильна. Дитина не зрозуміє цього, а вирішить, що вона «не така, якою має бути», що, звичайно, тільки погіршить ситуацію.
- Не кажіть: «Не заїкайся», «Кажи повільніше, ти почав заїкатись», не давайте «добрих порад». Наприклад, таких, як «Коли ти нервуєш, то починаєш заїкатися, заспокойся», «Зменш швидкість», «Не поспішай» або «Зроби глибокий вдих». Не виправляйте дитину. Такі слова можуть призвести до фіксації заїкання, спровокують появу почуття страху й сором'язливості.
- Не обговорюйте проблеми дитини, думаючи, що вона не надасть їм великого значення або не почує ваших розмов з іншими дорослими.
- Використовуйте сімейні сніданки, обіди, вечери та чаювання як прекрасний час для спілкування. Уникайте відволікаючих чинників, таких, як радіо чи телебачення.
- Уникайте того, щоб ваша дитина була змушена розмовляти чи читати вголос у дискомфортній для себе ситуації або у випадку, коли її заїкання посилюється. Краще в цей час запропонувати їй певні заняття, які не потребують багато розмов.
- Не переривайте вашу дитину й не вимагайте від неї почати все спочатку.
- Не кажіть дитині, щоб вона подумала, перш ніж висловитись.
- Дозвольте вашій дитині самостійно висловитися, закінчивши думку або речення. Робіть паузу перед відповіддю на запитання вашої дитини або коментарями.
- У спілкуванні з дитиною варто використовувати прості й короткі речення. Тоді вона теж буде використовувати такі самі, і їй буде легше зберегти зв'язність мовлення.
- Також варто попрацювати й над розвитком мовного апарату. Це можна робити просто заради задоволення й забави, наприклад, дути (видувати мильні бульбашки, надувати кульки), співати разом різноманітні пісні, проспівувати вірші, видавати різні веселі наслідувальні звуки (наприклад, муркотіння кішки або рохкання свинки).
- Також необхідно приділяти увагу самооцінці дитини. Коли дитина, яка заїкається, піде в дитячий садок, то інші діти можуть реагувати різноманітно, наприклад: насміхатися. У результаті ваша дитина не тільки зафіксує заїкання, а й може обмежити, або уникати контактів з однолітками. Тому необхідно навчити свою дитину не соромитися свого заїкання й не ставитись до нього, як до великої проблеми, надаючи батьківську підтримку.